

MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI
DEPARTAMENT ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

00-930 Warszawa, ul. Wspólna 30, tel.: (22) 623-18-42, fax.: (22) 623-20-51

e-mail: sekretariatrow@minrol.gov.pl

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Warszawa, dnia 28 maja 2018 r.

Znak sprawy: ROW.wrt.510.88.2018

Elżbieta Filipowicz
Dyrektor Departamentu
Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski
Województwa Podlaskiego
ul. Gen. F. Kleeberga 20
15-691 Białystok

Szanowna Pani Dyrektor,

w odpowiedzi na zapytanie przesłane e-mailem w dniu 25 kwietnia 2018 r. w sprawie możliwości zmiany wskaźników produktu zapisanych w strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR), Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) przekazuje następujące informacje.

Umowa o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (umowa ramowa) nie zawiera generalnego zakazu dokonywania korekt wartości wskaźników lub ich jednostek określonych w LSR czy przesunięć środków finansowych między przedsięwzięciami, o ile zmiana nie podlega ograniczeniom określonym w umowie ramowej oraz jest odpowiednio uzasadniona i nie budzi żadnych zastrzeżeń.

Zgodnie z § 10 ust. 3 pkt 5 umowy ramowej, „zmiana umowy oraz jej załączników nie może wpływać na (...) zmniejszenie liczby punktów otrzymanych przez LGD w poszczególnych kryteriach w ramach oceny LSR”, a jednym z kryteriów oceny LSR było kryterium „poprawności metodologicznej określenia wskaźników realizacji LSR”. Zatem istotny jest fakt, że w momencie oceny i wyboru LSR stwierdzono poprawność zastosowania poszczególnych elementów wpływających na dany wskaźnik (m.in. na jego oszacowanie i określenie właściwych jednostek). Jeśli z upływem czasu niektóre niezależnie zmienne czynniki (zmiana poszczególnych elementów) mogą wpływać na bieżący stan rzeczy, wówczas trudno jest na sztywno utrzymywać stan pierwotny. Istotą zmiany w tym zakresie jest rzeczywista zmiana niezależna czy też faktyczna potrzeba dostosowania do aktualnej sytuacji w ramach dostępnego budżetu na terenie objętym LSR bez uszczerbku dla realizacji założonych celów ogólnych LSR. W analizowanym przez Państwa przypadku, jedną ze zmian jest zmniejszenie wskaźnika planowanego w okresie 2016-2018 (z 6 do 5 jednostek) oraz

Sprawę prowadzi: Agnieszka Litwiniuk-Glura, tel.: (22) 623 26 04

w okresie 2019-2021 (z 6 do 5 jednostek), co w konsekwencji daje zmniejszenie ostatecznego wskaźnika zaplanowanego do osiągnięcia na koniec 2023 (z 12 do 10 jednostek) przy zachowaniu pierwotnego budżetu w danych śródkresach. Zatem zmiana ta może być spowodowana niedoszacowaniem kosztów realizacji jednostki przyjętego wskaźnika czy też niezależnego wzrostu kosztów od dnia planowania strategicznego (przygotowanie LSR).

Ponadto zmiana nie może również wpływać na zmniejszenie „środków zaplanowanych do finansowania realizacji LSR do końca 2018 i 2021 roku w budżecie LSR, określonych w załączniku nr 1 do umowy”, czyli LSR (§ 10 ust. 3 pkt 4 umowy ramowej). W związku z tym niedopuszczalna jest sytuacja obniżenia ogólnie zaplanowanej puli środków do sfinansowania realizacji LSR do końca 2018 r. oraz zaplanowanej puli środków do wykorzystania do końca 2021 r.

Natomiast odnosząc się do warunków określonych w § 8 umowy ramowej (tzw. osiągnięcie kamieni milowych do końca roku 2018 i 2021) w kontekście ewentualnych zmian w ramach wskaźników produktu i przesunięć finansowych, MRiRW zauważa co następuje. Weryfikacja osiągnięcia danego poziomu wskaźnika produktu oraz wykorzystania środków finansowych w danym przedziale czasowym pozwala na ocenę efektywności LGD w zarządzaniu i wykorzystaniu pomocy unijnej i odpowiednią reakcję w sytuacji niskiego stanu realizacji LSR. Mechanizm ten nie powinien stanowić bezwzględnej blokady dla uzasadnionych i potrzebnych zmian w zakresie osiągania zaplanowanych w ramach LSR produktów. Istotne są faktyczne zmiany jakie mają mieć miejsce na terenie objętym LSR w oparciu o rzeczywiste potrzeby i możliwości lokalnej społeczności/danego obszaru, które zostały zdefiniowane w strategii i stanowią ramy wszelkich podjętych przez LGD działań.

Oczywiście wszelkie zmiany w zakresie wskaźników produktu i środków finansowych powinny być stosownie przeanalizowane przez LGD oraz skonsultowane z zainteresowanymi podmiotami (w tym społeczność lokalna) co do zasadności dokonania odpowiednich zmian w LSR bez zagrożenia dla realizacji celów ogólnych LSR. Te cele bowiem stanowią najważniejszy element przyszłego sukcesu w osiągnięciu pożądaných przez społeczność lokalną i dany region zmian rozwojowych. Charakter oddolności inicjatywy Leader powinien umożliwić lokalnym graczom reagowanie na niezależne zmiany i zaangażowanie w realizowanie odpowiednich przedsięwzięć w ramach określonych lokalnych celów strategicznych oraz dostępnych instrumentów pomocowych.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz fakt, że stroną umowy ramowej jest samorząd województwa, kwestia stosowanej dopuszczalnej zmiany LSR w zakresie wskaźników produktu i środków finansowych, powinna być ustalona na poziomie SW i LGD.

Z poważaniem

DYREKTOR
DEPARTAMENTU ROZWOJU
OBSZARÓW WIEJSKICH

dr inż. Dariusz Nieć

Do wiadomości:

1. Wydział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Wybrzeże Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław
2. Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, ul. M. Skłodowskiej-Curie 73, 87-100 Toruń
3. Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, ul. Marii Curie-Skłodowskiej, 20-029 Lublin
4. Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego, ul. Podgórna 7, 65-057 Zielona Góra
5. Departament Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, al. Piłsudskiego 8, 90-051 Łódź
6. Departament Funduszy Europejskich, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, ul. Wielicka 72B, 30-552 Kraków
7. Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, ul. Skoczylasa 4, 03-469 Warszawa
8. Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, ul. Piastowska 14, 45-082 Opole
9. Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Al. Ciepelińskiego 4, 35-010 Rzeszów
10. Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk
11. Wydział Terenów Wiejskich, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, ul. Ligonia 46, 40-037 Katowice
12. Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego, ul. Targowa 18, 25-520 Kielce, skr. poczt. 25
13. Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań
14. Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa, Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko – Mazurskiego, ul. Emilii Plater 1, 10-562 Olsztyn
15. Wydział Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, ul. Starzyńskiego 1, 70-506 Szczecin
16. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Departament Działań Delegowanych, ul. Poleczki 33, 02-822 Warszawa

